

Алелофонд сименталів досить різноманітний, який відображають встановлені понад 70 алелів системи В груп крові. Серед них є типові для породи $VGKE'_2G'O'Q'G''$, BGO , BO , $G_3OTE'_3F'G'K'G''$, I_1Y_2I' , $OI'Q'$, Y_2 , O' . Алель $OI'Q'$ зустрічається у всіх стадах.

Співставлення алелофондів порівнюваних стад відображає їх генетичну схожість. Характерними алелями для сименталів племзаводу "Гростянець" є B , $G_3OTE'_3F'G'K'G''$, $OI'Q'$, які в його структурі розповсюджені з частотою 0,485 і займають майже половину загальної суми генних частот. Із 40 встановлених алелів в стаді 13 найбільш розповсюджені з частотою вище 0,010.

Ступінь однорідності генофонду досліджених стад характеризує коефіцієнт гомозиготності (Ca), який за алелями системи В груп крові в породі становить 0,073. Це свідчить про високу гетерогенність породи. В окремих відселекціонованих стадах коефіцієнт гомозиготності досягає 0,105. Серед бугаїв-плідників відзначаються коливання показника гомозиготності, де найвищий показник коефіцієнту гомозиготності досягає 0,165.

У тварин симентальської породи визначений поліморфізм за системою гемоглобіну, що, враховуючи його низьку частоту у інших порід, є породною особливістю.

Імуногенетичний аналіз генофонду симентальської породи України свідчить про досить значний запас генетичної мінливості, а також диференціацію генетичної структури різних еколого-географічних типів. Встановлена схожість генофондів сименталів України і імпортованих з Австрії і Північної Америки за алелями $VGKE'_2G'O'Q'G''$, BI_1QI' , I_1Y_2I' , $OI'Q'$, Q , E' , I' , O' . Генофонд сименталів північноамериканської селекції має специфічні риси, пов'язані з наявністю маркерів м'ясних порід.

Результати вивчення генофонду сименталів створюють реальну основу для застосування імуногенетичних методів при формуванні генеалогічної структури і підвищенні її генетичного потенціалу за м'ясною продуктивністю.

У створюваній українській симентальській м'ясній породі проводиться структуризація, йде формування генеалогічної структури і закладені лінії на бугаїв: Казбека 7279, Лютого 211, Сніжка 817, Фазана 832. Одночасно проведена закладка ліній на імпортних видатних плідників: Метца 529019743, Морелло 842871443, Хорнунга 094147791 і Страйтера 01592079.

УДК636.1.082.026

О.А.ЧОРНА

ПЕРЕМОЖЦІ ТРАДИЦІЙНИХ ПРИЗІВ У СЕЛЕКЦІЙНОМУ ПРОГРЕСІ ПОРОДИ

Інститут тваринництва УААН

Удосконалення порід у тваринництві здійснюється шляхом відбору та підбору тварин, які показали кращу продуктивність. У чистокровному кіннозаводі такими тваринами є переможці традиційних призів. З їх числа признають коней у виробничий склад, враховуючи при відборі не тільки факт перемоги, але й походження, лінійну належність, іподром, на якому були виграні призи.

Проведений нами генеалогічний аналіз родоводів жеребців-переможців традиційних призів (Великого Двухрічного, Літнього, Великого Літнього, Великого Всеросійського, ім.Будьонного, Еліти і Президента Республіки), які були розіграні на іподромах Москви, П'ятигорська, Львова та Одеси за період з 1980-1994 рр., показав наступне.

За 15 вищевказаних років було виявлено 172 переможця, які виграли 240 призів. Переможці належали до 14 ліній, 12 з яких мають світове розповсюдження (Феларіса, Пренс Роза, Масіна, Тедді), а дві є вітчизняними (Тагора і Дугласа).

Найбільшу частку представництва у числі переможців займають лінії Феларіса, Пренс Роза, Масіна, Дугласа. На їх частку припадає 149 виграних призів (62%) і 107 переможців (62%). При цьому 33 переможця (19,1%) дала прогресуюча через синів Афінс Вуда лінія Пренс Роза; 32 переможця (18,6%) – лінія Дугласа, яка розвивається через потомків Суздаля, Флорідона, Адена, Стаура; 23 переможця (12,7%) – лінія Феларіса через Пакта, Майкопа і його синів Дамаса і Гросмейстера, Боприта.

З 172 жеребців-переможців призів 82 голови було відібрано у виробничий склад – 47,6%. При цьому питома вага 4 ліній: Феларіса, Пренс Роза, Дугласа і Масіна склала більше половини з числа зарахованих у племсклад – 45 голів або 54%. При цьому представників лінії Дугласа було відібрано 17 голів, що склало 53,1% по відношенню до числа переможців і 20% до загальної кількості зарахованих у виробничий склад. Лінії Пренс Роза – 12 голів, що склало 36,0% і 14% відповідно; лінії Феларіса – 10 голів, 43,4% і 12%; Блендфорда, яка розвивається через Трастида і його сина Анта – 8 голів, 72,7% і 9,7%; Рібо – через потомків Уїстреда – 5 голів, 71,4% і 6%, що свідчить про прогрес селекційної роботи з цими лініями. Інші лінії (Гей Крусадера, Дарк Рональда) мають низьку частку представництва у виробничому складі – по 1 голові (1,2%), робота з ними втратила своє значення.

Треба відмітити, що переможці вищевказаних призів на Центральному Московському іподромі одержують заводське призначення в першу чергу. Так, з 55 переможців на ЦМІ у виробничий склад було зараховано 47 гол. (85,4%) що обумовлено їх високим скаковим класом, в той час як з 64 переможців на П'ятигорському іподромі в плідники було відібрано 19 гол. (29,6%), а на Львівському з 46 голів – 15 (32,6%).

Таким чином, прогресивне значення в розвитку чистокровної верхової породи мають лінії Феларіса, Дугласа, Пренс Роза, Масіна, а також менші за чисельністю, але перспективні лінії Блендфорда, Рібо, Неарко, з якими необхідно вести подальшу селекційну роботу.

Оскільки на російських іподромах, особливо Центральному Московському, традиційно випробовувалося найкраще поголів'я коней, то бажано, щоб українські коні проходили випробування за межами України для кращого виявлення скакового класу.